

|1| Politická propaganda

1. Manipulace se skutečností

Vzpomenete si na nějaké příklady z minulosti nebo současnosti, kdy byla úmyslně zkreslována historická fakta (např. přistání lidí na Měsíci, revizionismus hlásající neexistenci plynových komor, nacistická a komunistická propaganda, údajné vlastnictví zbraní hromadného ničení v Iráku, což vedlo k invazi pod názvem „Operace Irácká svoboda“ v březnu 2003, československá měnová reforma v roce 1953, reklamní a volební kampaně atd.)? Diskutujte o nich.

2. Duck and Cover (1951) (http://www.archive.org/details/Duck_and_Cover)

Podívejte se na 9minutový film **Duck and Cover** / „Skrčit se a schovat se“ / z r. 1951, který sloužil jako výukový film v amerických školách během studené války. Děti se učily jednoduchým způsobem při případném atomovém útoku přikrčit se a schovat pod lavici. Film byl ve své době promítán neustále v kinech i v televizi. Nalezněte ve filmu manipulaci a propagandu.

3. Účinky atomové zbraně

Podívejte se na videozáznam z testu nukleárního 280mm děla z 25. května 1953 s jaderným nábojem vystřeleným na vzdálenost 10 km /6,25 mil/. Šlo o jediný test s náloží o 15 kilotunách TNT, zhruba stejné síly, jaká byla svržena na Hirošimu. Těchto děl bylo vyrobeno 20 kusů a některá z nich byla v průběhu studené války umístěna v Evropě. Ze záznamu je patrná obrovská síla a ničivost jaderné zbraně, především její tlakové vlny a žáru.

(Více na stránkách www.atomcentral.com, <http://nuclearweaponarchive.org>, www.atomicarchive.com.)

Posuďte fotografie dokumentující následky atomových zbraní (více např. zde: www.nucleardarkness.org) a seznamte se s následujícími fakty:

- Epicentrum výbuchu (stovky metrů) je ohnivá koule s teplotou mnohonásobně vyšší, než je teplota povrchu Slunce. Při této teplotě se taví sklo a vypařuje se beton.
- Na kilometry vzplanou zápalné předměty. Na větší vzdálenosti, řádově desítky kilometrů, vám výbuch spálí sítnici, pokud se díváte směrem do epicentra výbuchu.
- Atomový výbuch dokáže vytvořit tlakovou vlnu pohybující se rychlostí 1 200 km/h.
- Radioaktivní spad způsobuje dlouhodobé zamoření prostředí (viz následky výbuchu atomového reaktoru v Černobylu a Fukušimě).

Diskutujte o účincích atomových zbraní.

|1| Politická propaganda

4. Dokážete poté, co jste zhlédli film *Duck and Cover*, záznam testu nukleárního děla a viděli fotografie dokumentující následky atomového výbuchu, říci, proč je *Duck and Cover* propagandistický film?
- 1) Jakou byste měli šanci na přežití při možném atomovém útoku?
 - 2) Může být v některých případech propaganda užitečná?
 - 3) Můžete jmenovat příklady komunistické propagandy ve filmech z 50. let v Československu?
 - 4) Můžete jmenovat jiné příklady a formy politické propagandy?
 - 5) Jsou ve světě státníci, jejichž projevy a způsoby prezentace na veřejnosti by se daly označit za propagandistické?

|2| Politická reklama

1. I. Yes, We Can 4:30 min (Black Eyed Peas, will.i.am)

(Zdroj: www.youtube.com)

Zhlédněte klip **Yes We Can** od frontmana kapely **Black Eyed Peas**, který v roce 2008 sesbíral citace z Obamových projevů a zhudebnil je za pomoci hvězd showbyznysu. Hudebníci a herci v něm do zvuků hudby předřikávají útržky z Obamových projevů. Heslo *Yes We Can* se stalo jedním z hlavních hesel Obamovy úspěšné prezidentské kampaně a B. Obama se jako první černoch stal v roce 2009 americkým prezidentem. V klipu se objeví Scarlett Johansson (0:05), John Legend (0:32), Kate Walsh (0:44), Eric Balfour (1:23), Sarah Wright (2:02), Herbie Hancock (klavír) (3:41) a další hudební a herecké hvězdy. Toto virální video se stalo jedním z nejsledovanějších spotů v průběhu prezidentské kampaně.

Zaměřte se na opakující se slogan. Zodpovězte v čtyřlenných skupinách tyto otázky:

- Rozuměli jste obsahu videoklipu? Vyjmenujte nejdůležitější hodnoty, které v klipu zazněly:
- Jak lze tento slogan přeložit do češtiny?
- Je slogan snadno zapamatovatelný?
- Co si při tomto heslu volič může vybavit?
- Je slogan originální?
- Je jednoduchý?
- Co chce vyjádřit?
- Zkuste vymyslet podobný slogan.
- Pokuste se definovat výraz „politická reklama“.

2. Posuďte v pracovních skupinách *volební slogany z parlamentních voleb z roku 2006*. Volební plakáty: **Odsouzení k reformě (antikampaň ČSSD), ODS mínus (antikampaň ČSSD), TOP 09 Když se kecají blbosti, tak spím (TOP 09), Tady nás pusťte k vodě (ODS), Kluky pusťte k vodě... volte naše holky (reakce na původní plakát ODS stranou Věcí veřejné).**

a) Zhodnoťte grafiku, slogany, jejich hlavní cíle i to, zda byste si hlavní myšlenky dokázali pamatovat.

b) Srovnajte původní slogany s experimentem, jenž provedl **blog Konektor.BIZ**, který upravil „náhodně“ vybrané politické billboardy tak, aby místo politických stran prodávaly výrobek, v tomto případě automobil. Dokážete určit, jakou politickou stranu nové billboardy parafrázuji?

|2| Politická reklama

c) Antikampaň – Vyměňte politiky – Nightwork 3:55 min

(Zdroj: www.youtube.com)

Podívejte se na videoklip hudební skupiny Nightwork, která v roce 2010 podpořila občanskou iniciativu **www.vymentepolitiky.cz**, jež tehdy usilovala o kultivaci politické kultury v České republice.

Připravte si odpověď na tyto otázky:

- Co je cílem videoklipu?
- Jaké skutečnosti podle vás klip kritizuje?
- Je pohoršující, že v něm zaznívají vulgarismy?
- Měl by se občan účastnit voleb, nebo je má ignorovat?
- Dokážete rozlišit nadsázku od sdělení ve videoklipu?
- Zaznívá v klipu manipulace?

d) **Reflexe, diskuze:**

Pokud Kodex reklamy doslova říká, že „*reklama nesmí šířit klamavé údaje o vlastním nebo cizím podniku, jeho výrobcích či výkonech. Klamavým údajem je i údaj sám o sobě pravdivý, jestliže vzhledem k okolnostem a souvislostem, za nichž byl učiněn, může uvést v omyl*“, jak je možné, že volební kampaň může napadat politického soupeře?

- Uvedete příklad politické manipulace?
- Dokázali byste vyjmenovat pět nejdůležitějších témat, jež dokážou zaujmout voliče?

|3| Propaganda – válka a její obraz

1. Mediální obraz armády

Jak vnímáte armádu a vojáky? Diskutujte.

Podívejte se na reklamní spot na českou armádu (v roce 2004 ho na zakázku Armády ČR natočil režisér F. Renč). Spot pozorně sledujte a všimněte si i malých detailů.

Rozdělte se do pracovních skupin a diskutujte, zda se vám reklama líbí a na co se zaměřuje. Skupiny odpoví na tyto otázky:

- Jakým způsobem je reklama zpracovaná?
- Co ukazuje, na co se zaměřuje?
- Jaký ve vás vyvolává pocit?
- Dokážete určit, jaké druhy vojsk se ve spotu prezentují?
- Je povolání vojáka dobrodružné?
- Jak na vás působí hudba, která je v klipu použita?
- Považujete tuto reklamu za profesionální?
- Jaký je hlavní cíl této reklamy?
- Vstoupili byste do armády?
- Co by vás motivovalo ke vstupu do armády?

2. Realita?

Sledujte powerpointovou prezentaci složenou z fotografií z Iráku (*autor fotografií je David Leeson, nositel Pulitzerovy ceny 2004*).

Jak na vás fotografie zapůsobily? Porovnejte je s předchozím klipem F. Renče. Zdůvodněte význam hudby v klipu a v prezentaci.

3. Tvář v tvář

Sledujte skutečný záznam bojové akce z 1. 12. 2003 z Iráku. Video ukazuje zneškodnění teroristů – překupníků se zbraněmi – z helikoptéry Apache. Mrazení vyvolává „efektivita“ zabíjení (do poslední chvíle nemají teroristé sebemenší tušení o tom, že jsou pozorováni, o samotné likvidaci ani nemluvě). Záznam je navíc pořízený v noci z výšky 800 m.

|3| Propaganda – válka a její obraz

Diskuze, reflexe

- V čem se liší všechny tři ukázky, které jste viděli?
- Která z nich na vás nejvíce zapůsobila a proč?
- Odsuzujete americké vojáky v Iráku?
- Schvalujete fakt, že bojových akcí se zúčastnili i čeští vojáci?
- Proč v klipu na českou armádu není žádný reálný obraz války?
- Vstoupili byste do armády i poté, co jste viděli skutečný obraz války?
- Jaká je povinnost vojáka?
- Bránili byste svou vlast nebo blízké, kdybyste byli válkou zasaženi?
- Za jakých okolností se může člověk válce vyhnout?
- Jaká část obyvatelstva ve válce nejvíc trpí?
- Jakou roli hraje ve válce a prezentaci vojenského konfliktu na veřejnosti propaganda?
- Proč byla značná část veřejného mínění proti umístění radarové základny v ČR, když jsme součástí NATO?
- Víte, že válka v bývalé Jugoslávii se v 90. letech 20. století odehrávala pouhých 500 km od České republiky?
- Víte, že dnes je ve světě na 300 míst, kde se již válčí nebo se tam v budoucnu válka může rozpoutat kvůli nedostatku vodních zdrojů, potravin či z náboženských a rasových důvodů?
- Víte, že ve 20. století na světě proběhlo více než 50 válečných konfliktů, z nichž některé pokračují dodnes?

(Zdroje: <http://www.globalsecurity.org/>

www.youtube.com, videoklip,

fotografie staženy z <http://www.fotos.geschichtsthemen.de/iraq-war/iraq.htm>)

|4| Propaganda v hudbě

1. Michael Jackson – Earth Song (1995), režie Nicholas Brandt – 6:40 min

(Zdroj: www.youtube.com)

Sledujte videoklip Earth Song od Michaela Jacksona a posuďte text písně a vizuální stránku videoklipu. Děj ukazuje devastaci tropického pralesa, zabíjení zvířat, válečné konflikty, utrpení dětí, hladomor atd. napříč světem. Ačkoli klip i píseň dominovaly hitparádám, byl Jackson kritizován za pompéznost videoklipu a obviňován z mesiášského komplexu.

Podobná nákladná vizualizace videoklipů se stala běžnou součástí showbyznysu, takové výpravné klipy jsou součástí image mnoha zpěváků a zpěvaček (např. hudební skupina Coldplay, zpěvačka Madonna, Lady Gaga, Rihanna atd.).

Odpovězte na tyto otázky:

- Domníváte se, že text a výtvarné pojetí videoklipu se doplňují?
- Naleznete v klipu stereotypní a zjednodušující vyjádření?
- Je ekologické točit videoklip na čtyřech kontinentech?
- Má klip jednoznačné poselství? Pokud ano, jaké?
- Je důležité znát pro porozumění videoklipu text?

2. Nacistická ideologie – hudební skupina Orlík

Přečtěte si texty písní skupiny Orlík **Všem (který se nechaj utlačovat)** (album **Demise, 1991**) a **Bílá liga** (album **Demise, 1991**) a poslechněte si jejich záznam (zdroj: www.youtube.com).

Skupina Orlík 1988–1991 stojí za rozvojem tzv. „white power music“ v tehdejší Československu. WPM se vyznačuje rasistickými a nacistickými texty, často více či méně implikovanými. Petr Černý ve své knize *Politický extremismus a právo* definuje sedm znaků charakteristických pro pravicový extremismus:

1. odmítá rovnost lidí
2. vyšší hodnocení vlastního etnika, rasy či národa
3. je zaměřen proti skupinám, které se odlišují
4. v popředí je násilí a s tím spojený militarismus
5. etatismus – zdůraznění role státu v životě jedinců
6. je zaměřen proti demokratickému ústavnímu státu
7. nekompromisní vystupování proti krajní levici

(Černý, Petr: *Politický extremismus a právo*, Praha, Eurolex Bohemia 2005)

|4| Propaganda v hudbě

Posuďte, zda má toto rozdělení oporu ve vyslechnutých textech.

Pokuste se odpovědět na tyto otázky:

- Z jakého důvodu jsou v textu *Všem (který se nechaj utlačovat)* vulgarismy?
- Proti komu jsou texty namířeny?
- Domníváte se, že jsou texty nesnášenlivé jen vůči určité skupině obyvatel?
- Co je skryto pod pojmem „bílá síla“?
- Proč je text písně *Bílá síla* zaměřen proti přistěhovalcům?
- Jakou ideologii a propagandu texty šíří?
- Je možné text právně napadnout za šíření nenávisti? Srovnajte s trestním zákonem:

Hlava pátá: Trestné činy hrubě narušující občanské soužití

Násilí proti skupině obyvatel a proti jednotlivci

§ 196

(1) Kdo skupině obyvatel vyhrožuje usmrcením, ublížením na zdraví nebo způsobením škody velkého rozsahu, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.

(2) Kdo užije násilí proti skupině obyvatel nebo jednotlivci, nebo jim vyhrožuje usmrcením, ublížením na zdraví nebo způsobením škody velkého rozsahu pro jejich politické přesvědčení, národnost, příslušnost k etnické skupině, rasu, vyznání nebo proto, že jsou bez vyznání, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

(3) Stejně jako v odstavci 2 bude potrestán, kdo se spolčí nebo srotí k spáchání takového činu.

§ 197

Zrušen.

§ 197a

(1) Kdo jinému vyhrožuje usmrcením, těžkou újmou na zdraví nebo jinou těžkou újmou takovým způsobem, že to může vzbudit důvodnou obavu, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo peněžitým trestem.

(2) Odnětím svobody až na dvě léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na svědkovi, znalci nebo tlumočnickovi v souvislosti s výkonem jejich povinností.

|4| Propaganda v hudbě

§ 198 Hanobení národa, etnické skupiny, rasy a přesvědčení

(1) Kdo veřejně hanobí

a) některý národ, jeho jazyk, některou etnickou skupinu nebo rasu, nebo

b) skupinu obyvatel republiky pro jejich politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že jsou bez vyznání, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

(2) Odnětím svobody až na tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nejméně se dvěma osobami.

§ 198a Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod

(1) Kdo veřejně podněcuje k nenávisti k některému národu, etnické skupině, rase, náboženství, třídě nebo jiné skupině osob nebo k omezování práv a svobod jejich příslušníků, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

(2) Stejně bude potrestán, kdo se spolčí nebo srotí k spáchání činu uvedeného v odstavci 1.

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem, nebo

b) účastní-li se aktivně činnosti skupin, organizací nebo sdružení, které hlásají diskriminaci, násilí nebo rasovou, etnickou nebo náboženskou nenávist.

Antinacistická hudba

Přečtěte si texty písní **Neonacista** (Rybičky 48, album **Taková normální kapela, 2003**), **Nazi Czech** (Totální nasazení, album **Tak mi to puč! 2006**) a poslechněte si hudební záznam /zdroj: www.youtube.com/.

Odpovězte:

- Proti komu se texty vyjadřují?
- Za jakým účelem byly tyto písně vytvořeny?
- Všiml jste si, že v písni **Nazi Czech** je hudba rytmicky podobná neonacistické hudbě?
- Čím jsou zde neonacisté zesměšněni?

Reflexe, diskuze:

- Dokážete jmenovat některé další hudební styly, které jsou využívány k šíření nesnášenlivosti?
- Jakým způsobem se lze proti takové hudbě bránit?
- Víte, že propagandu v hudbě zneužíval i komunistický režim?
- Byli byste pro to, aby neonacisté mohli své koncerty pořádat veřejně?
- Naleznete na **www.youtube.com** příklady propagandistické hudby s rasovým nebo politickým zaměřením?

|5| Manipulace – volební rétorika

 1. Zhlédněte všechny spoty projektu „ROZHODNETE TO aneb Jít volit je sexy“. Připravte si odpovědi na tyto otázky:

- Na co se spoty zaměřují?
- Jedná se o spoty volební, nebo reklamní?
- Podporují spoty veřejně nebo skrytě nějakou politickou stranu?
- Jsou spoty kritické? Pokud ano, v čem?

 2. Rozdělte se na tři skupiny. Podívejte se na tři volební klipy z parlamentních voleb 2006 (Unie svobody, ODS, Humanistická strana). Klip, který budete analyzovat, vám bude určen losem.

Vaším úkolem je:

- Analyzovat klip po obsahové a vizuální stránce.
- Pokusit se o definici hlavního poselství spotu.
- Najít nějaký jev, na nějž kriticky upozorňují reklamní klipy z projektu „Rozhodnete to“.

Předvolební výzva

Chceš, by se vlast zas ke slávě vznesla?
Programy nevol, nevol hesla,
jež křičí k tobě kolem kol
z plakátů na zdech v ohradách –
leč poctivě jen lidi vol.

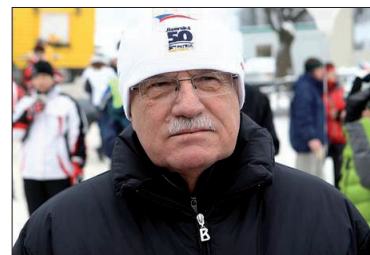
Václav Křofta: Politika v epigramu, Praha 1947

Podívejte se na **výsledky parlamentních voleb 2006**, srovnejte je s **výsledky parlamentních voleb 2010**.

- V čem se výsledky voleb liší? Co je podle vás příčinou změn?
- Jakou manipulaci či konkrétní formulaci jste v klipech objevili?
- Proč se volební klipy liší ve sdělení i v tématech?
- Jaký klip se vám nejvíce líbil a co vás na něm zaujalo?
- Jaký scénář volebního klipu byste navrhli vy?
- Zajímáte se o politiku?
- Co na ní kritizujete?
- S jakými problémy a nešvary se politická scéna ČR potýká dnes?

|6| Politik na fotografii

(Zdroje: http://zpravy.idnes.cz/foto.aspx?r=domaci&foto1=ABR2e3406_181039_769611.jpg;

<http://www.romea.cz/cz/zpravy/starosta-lomecky-o-hajkovu-utoku-na-gaye-a-lesby-jde-o-nazory-klaustrofobni-a-jejich-spickou-ledovce-je-norsky-terorista>;

http://sport.idnes.cz/lyzarsky-sampionat-v-liberci-byl-omyl-soudi-dnes-prezident-klaus-p9g-/lyzovani.aspx?c=A110420_122031_lyzovani_ten)

- 1. Diskutujte o tom, zda může výběr fotky politika ovlivnit příjemce, čtenáře, zda může ovlivnit čtenářovo vnímání tohoto politika, zda může ovlivnit politikovu popularitu/nepopularitu apod.
- 2. Odpovězte na otázku, k jakým příležitostem/událostem byly uveřejněny výše uvedené fotografie prezidenta Klause a jaké představy vyvolávají u vnímatele-čtenáře. Vyjádřete svůj osobní názor.
- 3. Vyhledejte v denících na internetu fotografie politiků a posuzujte jejich volbu. Najděte neutrální fotografie a fotografie vyvolávající určité emoce, kladné či záporné.
- 4. Vyhledejte na internetu fotografie politiků v určitých situacích – při veřejném projevu, v soukromí, s dětmi a podobně – a posuďte, zda jsou fotografie momentálním zachycením situace či jsou stylizované. Odhadněte jejich vliv na příjemce, čtenáře.

S novými médii a technologiemi se mění náš způsob vnímání. Otevírají se otázky, zda ještě fotografii a dalším obrazům, které nás obklopují, důvěřujeme, do jaké míry manipulace obrazem ovlivňuje politiku a umění a jaké pozitivní a negativní vlivy to má na současnou společnost.

(Štěpán Pudlák, konference Manipulace obrazem, 2010)

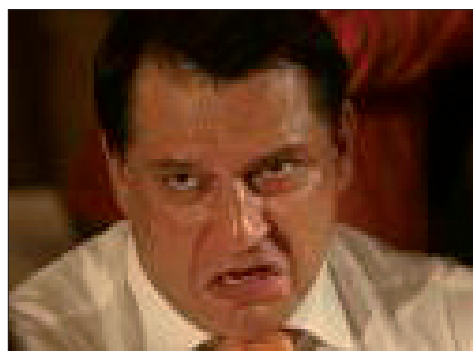
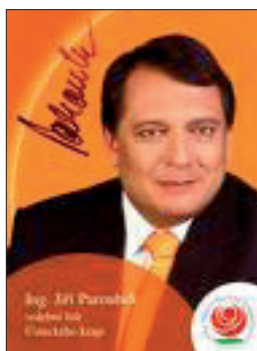
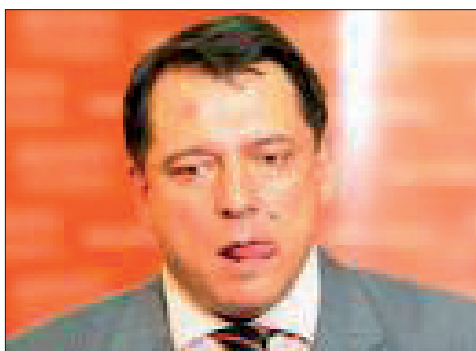
|6| Politik na fotografii

5. Zaměřte se na jednoho současného politika a vyhledejte jeho fotografie v seriózním a bulvárním tisku. Srovnajte výběr fotografií v těchto dvou druzích periodik. Poznatky z jednotlivých periodik stručně písemně formulujte:

6. Zahrajte si na fotografie a pokuste se stylizovat své spolužáky-politiky na fotografie tak, aby fotografování budili důvěru, zájem čtenářů, aby působili seriózně, odpudivě atd.

(Zdroje: <http://aktualne.centrum.cz/zpravy/krimi/fotogalerie/foto/176741/?cid=585238>;

<http://www.novinky.cz/domaci/202738-za-volebni-prohru-muze-i-paroubek-pise-se-v-analyze-cssd.html>;

<http://fremr.blog.idnes.cz/c/131028/Paroubek-v-Plzni-agitoval-na-akademicke-pude.html>)

7. Diskutuje o výše umístěných fotografiích Jiřího Paroubka. Posuďte, za jakých okolností a s jakým cílem jednotlivé fotografie vznikly. K jakým textům byly tyto fotografie patrně přiloženy? Jaké účinky mají jednotlivé fotografie na čtenáře?

8. Setkali jste se někdy v tisku či na internetu s fotomontáží? Jaký účel asi mají vzniklé fotomontáže? Je rozdíl mezi fotomontáží zjevnou, ilustrující nějaký postoj politika, a fotomontáží, která působí jako originál? Vyhledejte fotomontáže na internetu a v tisku.

|6| Politik na fotografii

9. Zamyslete se nad účelem následující fotomontáže z časopisu Reflex. Debatujte o ochraně osobnosti v médiích. Zjistěte, jaký byl osud této fotografie, zda politik Rath uplatnil právo na ochranu osobnosti.

(Zdroj: http://www.lidovky.cz/smi-se-karikovat-dr-rath-0w/ln_nazory.asp?c=A090206_140052_ln_nazory_nev)

|7| Novodobý newspeak státních institucí

1. Přečtěte si výklad o tzv. newspeaku a následující ukázkou. Zamyslete se, pro které politické režimy je takový prostředek komunikace typický. Najděte v novodobé historii příklady takovýchto politických režimů.

Newspeak (čes. novořeč) je oficiální jazyk, který byl vytvořen pro ideologické potřeby vládnoucí strany v románu 1984 anglického prozaika George Orwella (1903–1950). Pro newspeak byla charakteristická zjednodušená gramatika a zúžená slovní zásoba. Takto upravený jazyk zabránil občanům vyslovit jakýkoli nesouhlas s politikou vládnoucí strany.

„Newspeak nebyl vytvořen pouze k vyjadřování světonázorových myšlenkových postupů vlastních oddaným stoupencům Angsocu, nýbrž proto, aby znemožnil všechny jiné způsoby myšlení. Záměr byl ten, že až si newspeak všichni jednou provždy osvojí a oldspeak bude zapomenut, stane se kacírské myšlení – to jest myšlení, které se odchyluje od zásad Angsocu – doslova nemyslitelné, aspoň v té míře, v níž je myšlení závislé na slovech.“ (ORWELL, 1984)

2. Posuďte užití výrazu *sklopit zákon* v následujícím úryvku. Nahraďte dané slovo srozumitelnějším. Vysvětlete slovní spojení *environmentální legislativa* s použitím slovníku cizích slov.

„Jestliže tady máme specialisty na environmentální legislativu z pražské ODS, kteří mají jistě nějaké důvody, proč nám sklopili takto důležitý zákon, tak my musíme do té práce zapojit sociální demokraty,“ uvedl Bursík.

(Zdroj: <http://www.novinky.cz/domaci/162916-snemovni-newspeak-politik-ktery-chce-vypadat-svetacky-pouzije-anglictinu.html>)

3. Posuďte, proč např. politikové často používají ve svých projevech anglicismy jako *vydesignovat* (například návrh zákona), *vykomunikovat*, *udělat challenge*, *Evropa potřebuje silný leadership*. Nahraďte anglicismy českými ekvivalenty a slovo vykomunikovat vhodnějším slovesem.

4. Najděte v médiích podobná slova nebo slovní spojení.

5. Označte v následujícím textu slova nebo slovní spojení, která patří do moderního úřednického newspeaku, a přeformulujte text do srozumitelnější podoby:

Základním posláním každé občanské generace je přispět k dlouhodobé udržitelnosti života v dané společnosti, a to ideálně se zvyšující se úrovní. K naplnění tohoto cíle přispívá řada aktivit a procesů ať již historicky daných, nebo nově vzniklých. V dnešní době globalizace jsou základními aktivitami, které vedou k dlouhodobě udržitelným životním podmínkám, systematické změny ve všech oblastech našeho života, jež můžeme souhrnně nazývat inovacemi.

(Zdroj: <http://www.kr-olomoucky.cz/operacni-program-vzdelavani-pro-konkurenceschopnost-cl-155.html>)

|7| Novodobý newspeak státních institucí

6. Na internetových stránkách vlády ČR jsou zveřejněny dokumenty a prohlášení, které jsou klíčové pro každodenní život občanů našeho státu. Informace by tedy měly být pro občany srozumitelné. Přečtěte si úryvky z Dodatku ke koaliční smlouvě a vysvětlete vlastními slovy, oč v těchto úryvcích jde:

Dodatek koaliční smlouvy podrobněji rozvádí závazky koaličních stran v plnění těchto priorit a dotýká se i aktualizace procesních a personálních otázek. (...) Koalice bude prosazovat Konvergenční program se snižováním deficitů a tomu uzpůsobí i výši daňové a odvodové zátěže. (...) Sociálně citlivé skupiny budou z důvodu změn DPH z 10 na 14 procent kompenzovány, a to tímto způsobem: Občané pobírající důchod budou kompenzováni valorizací, která bude automaticky zvyšována o růst životních nákladů a o třetinu růstu průměrné mzdy...

(Zdroj: <http://www.vlada.cz/assets/media-centrum/dulezite-dokumenty/Dodatek-koalicni-smlouvy-30-6-11.pdf>)

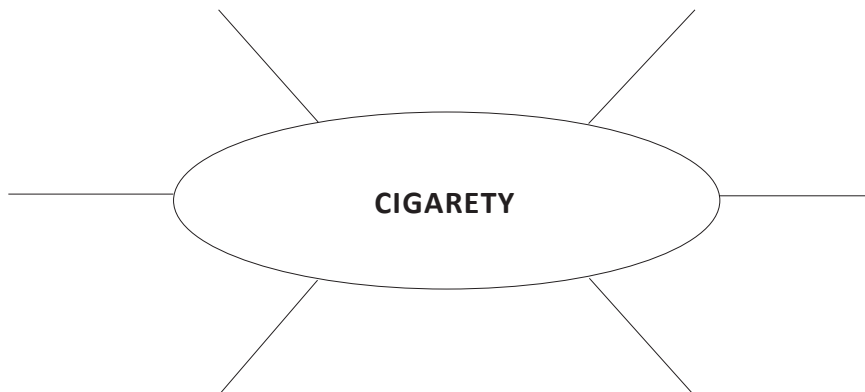
|8| Íránské karikatury

- 1. Diskutujte ve skupinách o smyslu karikatury a vtipu. Argumentujte konkrétními příklady.
- 2. Pracujte s výroky obsaženými v souboru „Výchozí tvrzení“ a potvrďte, nebo zamítněte uvedené výroky. Své volby si zapisujte.
- 3. Zpracujte po domluvě jednotný seznam „Výchozích tvrzení“ ve skupině. Porovnejte své volby s ostatními skupinami. Diskutujte o jednotlivých seznamech.
- 4. Porovnejte dánské karikatury proroka Mohameda a íránské karikatury holocaustu podle českého zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, který postihuje podporu a propagaci hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka podle § 260:

 - (1) Kdo podporuje nebo propaguje hnutí, které prokazatelně směřuje k potlačení práv a svobod člověka nebo hlásá národnostní, rasovou, náboženskou či třídní zášť nebo zášť vůči jiné skupině osob, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let.
 - (2) Odnětím svobody na tři léta až osm let bude pachatel potrestán,
 - a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 tiskem, filmem, rozhlasem, televizí nebo jiným podobně účinným způsobem,
 - b) spáchá-li takový čin jako člen organizované skupiny, nebo
 - c) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu.
- 5. Metodou soudu obhajujte/odsuzujte zveřejnění karikatur jak proroka Mohameda, tak karikatur holocaustu.

Vyberte ty karikatury, o nichž jste přesvědčeni, že naplňují skutkovou podstatu trestného činu.

|9| Cigarety

✓ 1. Vytvořte myšlenkovou mapu:

- Znáte některé písně, v nichž se objevuje tematika cigaret a kouření?
- Pokuste se shromáždit důvody, které mohou člověka ke kouření přivést.

📖 2. Dvouletý chlapec vykouří 40 cigaret denně

27. května 2010 11:58

Malý Ardi Rizal jezdí na dětském plastovém nákladáku, až se za ním kouří. Ten kouř ale vychází od jeho úst. Jinak než s cigaretou dvouletého chlapečka nikdo nezná. Za den spotřebuje dvě krabičky a už teď má díky tomu podlomené zdraví. Navíc váží již 25 kilo. Dvouletý Ardi nemůže kvůli své nadváze běhat. S pohybem bojuje a jeho zdravotní stav se rychle zhoršuje. Cigarety ničí jeho dětský organismus a rodiče tomu ještě pomáhají. Chlapec je na cigaretách zcela závislý, a pokud by mu je někdo snad chtěl upřít, jímají ho hrozné záchvaty hněvu, kterých se jeho matka bojí.

„Je úplně závislý. Když nedostane cigaretu, rozčílí se, křičí a bije hlavou o zeď. Říká mi, že je mu špatně a točí se mu hlava,“ řekla s pláčem šestadvacetiletá matka malého kuřáka Diana. Rodina, která žije v Sekayu na Sumatře, se závislosti syna nic nedělá, i když by se to vyplatilo. Místní úřady jim dokonce nabídnou nové auto, pokud přinutí syna přestat.

Ani to ale jeho třicetiletému otci Mohammedovi, který obchoduje s rybami, nezabrání zásobovat syna nikotinem. Dokonce se mu ani nezdá, že by Ardi nějak strádal. „Podle mě vypadá dost zdravě. Nevidím v tom problém,“ řekl. Právě on dal svému synovi první cigaretu, když mu bylo 18 měsíců.

V Indonésii není dítě s cigaretou tak neobvyklý úkaz. Země je třetím největším konzumentem tabáku na světě a podle deníku Daily Mail zkusilo cigarety 25 procent dětí mladších 15 let a 3,2 procenta jsou aktivní kuřáci.

|9| Cigarety

Podle statistického úřadu navíc kuřáků mladších devíti let stále přibývá. Seto Mulyadi z indonéské komise na ochranu dětí obviňuje z tohoto stavu agresivní reklamu a rodiče, kteří jsou silní kuřáci.

„Co nejdřív by měl být přijat v této zemi zákon na ochranu dětí a pasivních kuřáků,“ řekl Mulyadi. Prosazuje zákaz tabákové reklamy, zákaz kouření na veřejnosti a zastrašující obrázky na krabičky. „Dokud nebude zakázána reklama na cigarety, bude tu stále víc dětí, jejichž život bude kouřením ohrožen,“ myslí si Mulyadi.

Benny Wahyudi z ministerstva průmyslu potvrdil, že vláda zahájila plán na snížení počtu kuřáků v zemi včetně snížení výroby cigaret. „Vláda si je vědoma vlivu kouření na zdraví a snaží se snížit produkci cigaret, zvýšit daně a omezit kuřácké prostory,“ řekl Wahyudi.

Ministr zdravotnictví Endang Sedyaningsih však dodal, že omezování kouření v Indonésii bude složité, když tabákové společnosti sponzorují v zemi vše od školních stipendií po sportovní události.

(Zdroj: http://revue.idnes.cz/video-dvoulety-chlapec-vykouri-40-cigaret-denne-flpzajimavosti.aspx?c=A100527_110926_zajimavosti_nh)

- Z jakých důvodů podle vás začal kouřit malý chlapec v textu?
- Jaký postoj zaujímají k chlapcově závislosti jeho rodiče?
- Pokuste se navrhnout řešení chlapcova problému.

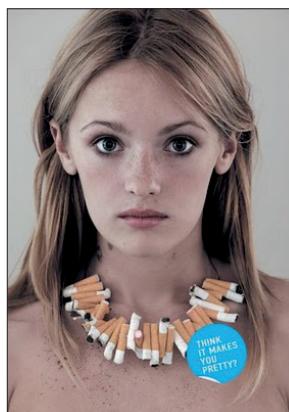
3. Vyhledejte znění zákona č. 132/2003 Sb. Na základě jeho přečtení splňte následující úkoly:

- Jakou problematikou se daný zákon zabývá?
- Pokuste se vystihnout jednou větou, na jakých místech je povolena reklama tabákových výrobků.
- Zjistěte, co znamená označení **132/2003 Sb.** v názvu zákona.
- Které osoby se podepisují pod každý zákon? (Uveďte jejich funkci.)

|9| Cigarety

4. Jaký postoj ke kouření vyjadřují podle vašeho názoru následující vyobrazení? Svá tvrzení zdůvodněte.

(Zdroj: <http://www.en-derin.com/artworks/the-best-anti-tobacco-ads>)

5. Restaurace bez kouře

Z tuzemských restaurací by měl nadobro zmizet cigaretový kouř od roku 2014. Počítá s tím novela protikuřáckého zákona. Zákazu kouření má ale ještě předcházet zákaz vstupu mladistvých do prostor, kde se smí kouřit.

(Zdroj: http://liberec.idnes.cz/za-pet-let-ma-liberec-sestkrat-vic-nekurackych-podniku-a-hostu-neubylo-1zc-/liberec-zpravy.aspx?c=A111122_185657_liberec-zpravy_alh)

- Vysvětlíte, jakou funkci má *novela* (zákona)?
- Jaký je váš názor na úplný zákaz kouření (např. v restauračních zařízeních)? Zjistěte, v kterých evropských zemích takový zákon existuje.
- Shromážděte co nejvíce argumentů pro úplný zákaz kouření i proti němu. Diskutujte ve třídě.

PRO × PROTI

6. Vyjádřete se písemně k následujícímu tématu: JAKÝ BY BYL SVĚT BEZ TABÁKU?

